

Sygn. akt V KZ 2/22

POSTANOWIENIE

Dnia 10 marca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **P. J.** ,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej, na posiedzeniu w dniu 10 marca 2022 r.,

kwestii dopuszczalności zażalenia skazanego

na postanowienie Sądu Apelacyjnego w (...)

z dnia 1 grudnia 2021 r., sygn. II AKo (...)

o odmowie wyznaczenia obrońcy z urzędu celem złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji,

na podstawie art. 518 k.p.k. w zw. z art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 528 § 1 pkt 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

pozostawić zażalenie bez rozpoznania.

UZASADNIENIE

Pismem datowanym na 12 października 2021 r. P. J. wniósł o wyznaczenie mu obrońcy z urzędu celem złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji. W uzasadnieniu wniosku wskazał, że w jego sprawie (III K (...) Sądu Okręgowego w P.) nie przeprowadzono wielu istotnych czynności, których przeprowadzenie miałoby wpływ na treść wyroku, jak również, że pojawiają się tego typu nowe okoliczności. Nie sprecyzował, o jakie czynności lub okoliczności chodzi. Ponadto powołał się na swoją trudną sytuację majątkową, związaną z wieloletnim przebywaniem w Zakładzie Karnym.

Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2021 r., sygn. akt II AKo (...), Sąd Apelacyjny w (...) nie uwzględnił wniosku P. J., wskazując na jego

beprzedmiotowość, albowiem czynność, do której miałby być wyznaczony obrońca nie może być skuteczna.

Na to postanowienie osobiste zażalenie wniósł skazany P. J.. Nie zawarł w nim zarzutów, a w opisowym uzasadnieniu podniósł, że reprezentujący go na etapie apelacyjnym obrońca zaniechał czynności związanych z wniesieniem kasacji, w konsekwencji czego bezskutecznie zwracał się o pomoc do wielu instytucji, w tym Ministra Sprawiedliwości i Rzecznika Praw Obywatelskich. Wskazał ponadto, że po wydaniu wyroku załamał się. Zakwestionował także prawidłowość wydanego wobec niego wyroku skazującego. Ostatecznie wskazał, że nie zna się na prawie, dlatego chciałby skorzystać z pomocy obrońcy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

W niniejszej sprawie zażalenie, jako niedopuszczalne, należało pozostawić bez rozpoznania.

Zgodnie z art. 430 § 1 k.p.k. w zw. z art. 429 § 1 k.p.k., jeśli środek odwoławczy jest niedopuszczalny z mocy ustawy, sąd odwoławczy pozostawia go bez rozpoznania. Jednocześnie, zgodnie z art. 528 § 1 pkt 2 k.p.k. środek odwoławczy nie przysługuje na odmowę wyznaczenia adwokata lub radcy prawnego w celu sporządzenia kasacji. Nie jest też dopuszczalne zaskarżenia zażaleniem postanowienia sądu odwoławczego o odmowie przywrócenia terminu do wniesienia kasacji (art. 528 § 1 pkt 3 k.p.k.). Inne decyzje wydane w tzw. postępowaniu przedkasacyjnym przez sąd odwoławczy działający jako *sui generis* sąd pierwszej instancji lub zarządzenia prezesa tego sądu lub upoważnionego sędziego a blokujące drogę do wydania orzeczenia kasacyjnego mogą być zaskarżone zażaleniem, jednak z wyjątkami przewidzianymi w art. 528 § 1 k.p.k. (zob. J. Matras, [w:] *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, red. K. Dudka, WKP 2020, komentarz do art. 528, t. 1).

Nie ma wątpliwości, że art. 528 § 1 pkt 2 k.p.k. stanowi *lex specialis* do art. 81 § 1a k.p.k. Nie powinno też budzić wątpliwości, że skoro z woli ustawodawcy niedopuszczalne jest wniesienia zażalenia na odmowę wyznaczenia obrońcy w celu sporządzenia kasacji, to tym bardziej niedopuszczalne jest zażalenie na odmowę wyznaczenia obrońcy na etapie bezpośrednio poprzedzającym i zmierzającym do wniesienia kasacji – tak jak w sprawie niniejszej, celem złożenia

wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji. Takie wnioskowanie jest tym bardziej uprawnione, jeżeli weźmie się pod uwagę, że złożenie wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji, inaczej niż sama czynność sporządzenia i wniesienia kasacji, nie jest objęte przymusem adwokacko-radcowskim.

Zajęcie tego stanowiska nie pozbawia strony procesowej zmierzającej do wniesienia kasacji ochrony prawnej w zakresie odnoszącym się do podważania zasadności decyzji o odmowie wyznaczenia obrońcy w postępowaniu „okołokasacyjnym”. Ewentualne złożenie „osobistej” kasacji pomimo nieprzywrócenia terminu do jej wniesienia (a to właśnie w braku pomocy prawnej do złożenia wniosku o przywrócenie terminu do wniesienia kasacji skarżący upatruje naruszenia jego praw) skutkuje ostatecznie wydaniem zarządzenia o odmowie przyjęcia kasacji. Ta zaś decyzja jest już zaskarżalna (art. 530 § 3 k.p.k.), natomiast zgodnie z art. 447 § 4 k.p.k. stosowanym odpowiednio z mocy art. 528 § 2 k.p.k., w zażaleniu na to zarządzenie można podnosić zarzuty, które nie mogły stanowić przedmiotu odrębnego zażalenia z uwagi na treść art. 528 § 1 k.p.k.

Sytuacji procesowej skazanego nie zmienia fakt błędnego pouczenia o zaskarżalności przedmiotowego postanowienia na podstawie art. 81 § 1a k.p.k. (k. 1547). Skutki mylnego pouczenia nie mogą prowadzić do przyznania stronie takiego uprawnienia, jakiego ustawa karna w ogóle nie przewiduje (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 1999 r., V KZ 12/99).

Z uwagi na powyższe należało orzec jak w części dyspozytywnej postanowienia.